

Sommeren 2020

Skrevet av Henry Hvalvik 23.6.2020

Del 1: Langesund – Valle

1. Langesund by og Bamble kommune

Langesund er: Porten til Telemarkskanalen. Porten til Skagerak.
Byen har vært et sjøveis knutepunkt i uminnelige tider.

Langesund ble valgt til kommunesenter og kommunens navn ble Bamble da de tre kommunene Bamble, Stathelle og Langesund ble slått sammen i 1964.

Bamble kommune består i dag av to byer og flere lokale sentre.
De to eldre bysentrene i Stathelle og Langesund er begge basert på sjøfart.

E- 18 går også gjennom kommunen.

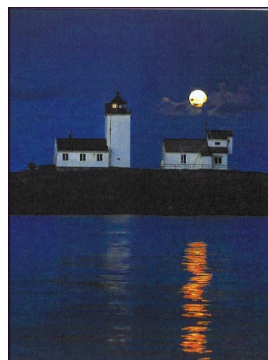
Bamble er i sin form et todelt land der Langesundshalvøya og resten av Bamble er i et geologisk skille.

2. Langesund Fyr

Langesund Fyr ble oppført 1839. Samme året som Jomfruland Fyr. Tårnets høyde er 14.5 m.

Fyret ble avfolket og automatisert i 1990.
Trolig er Fyret det mest avbildede konstruksjonen i hele kystområde her.

Kunne Fyret fortalt – ville det sagt oss mye om dramatiske inntømmer til smulere farvann, om de som ikke kom hjem igjen og om de gode historiene om familier i sin ny innkjøpte båt på sommertokt langs Telemarskysten.

3. Langesundstangen

Langesundstangen er et nødvendig besøk for tilreisende og beboere. Her er det sjelden botanikk, geologi, formasjoner og historisk bruk. Område har vært avstengt for militært bruk fra 2. verdenskrig og fram til Forsvaret trakk seg ut.

Utsynet mot storhavet og begynnelsen på Sør-Norges skjærgård er unikt. Bør oppleves på alle årstider.

4. Ved Langesundstangen – Rognsfjorden

Vi er nå i sjøområdet utfor Langesund by med Vestfold i øst og Bamble-landet i vest. Og langt i syd- vest ligger Kragerø.

Geologi

Den store geologiske endringen med avslutning av Oslofeltet i Rugtvedt – Rognstranda– Langesund og begynnelsen av den geologiske formasjonene vestover mot Sørlandet som heter Bamble – feltet sees i nord.

5. «Emigrantprøven» og Rognsfjorden

Det sies med en humoristisk snert at: «Da nordmennene emigrerte til Statene ved hundreårsskiftet på 18–1900 – tallet så ble det sagt at «Bare en kom over Rognsfjorden – så er det verste gjort» ...

Den store utvandringen fra Norge startet fra midt av 1800 – tallet. Folketallet økte, levekårene var dårlige. Mange så ingen framtid her i landet. Fra Grenland gikk 6 seilskuter. Deriblant «Lady Peel». Den gikk fra Stathelle. En kan jo forestille seg den frykten folk hadde. De kom kanskje fra øvre Telemark. En hadde hørt om kysten og om bølger, men sett det – nei! For første gang entret de en båt. For første gang skulle gulvet bevege seg i alle retninger og for første gang, kanskje på Rognsfjorden, slo sjøsaltet inn i huden.

Blåmyra ble dette havet kalt. – Atlanterhavet. Den skulle de også overvinne.

6. Om slaget ved Nesjar – Olav den Hellige i strid

Her ved Langesundsbukta – en plass ved Helgeroa – var det et stort sjøslag i vikingetiden. Olav den Hellige gikk i kamp i slaget ved Nesjar – palmesøndag 25.3.1016. Det er antatt at slaget var i sjøområdet øst for Langesund. Olav hadde visstnok 2000 mann og 20 skip. Totalt var det 75 skip og 5000 mann involvert. Motstanden var hard. Slaget var av stor betydning for Olavs framtid i Norge og skal ha vært et av de største sjøslagene i landet.

7. Sjørøverkysten

Og her skal det ha vært røvertokter: Sjørøveri var utstrakt i middelalderen og kanskje før og i hvert fall senere. Vi vet jo at Danskekongen utdelte kaperbrev.

Kapring av skuter var jo en stor geskjeft. Kanskje var den størst i Europa. Det er dokumentert at selv den beryktede sjørøveren Størtebecker født 1360 – død 1401 oppholdt seg her i farvannet.

Det er beskrevet at han sammen med en frende var i Langesund og i distriktet her i årene 1397 – 98. Da skal de har kapret et engelsk skip med navn Peter.

Og fra historiekjennere sies det at det er gjort funn av middelalderskip på grunt vann ved langesund som er brannskadd og som er fra den tidsalderen.

Vi kan jo gjette på årsakene. Helge Oland har utgitt for salg et hefte som gir mer informasjon og som stiller spørsmålet om røveren kan ha en nedgravd skatt i området. Heftet bør leses.

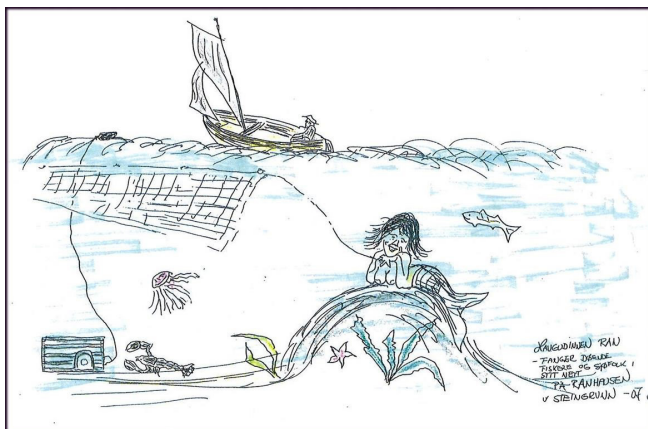

8. Havgudinnen Ran fra norrøn mytologi

Er hun her på Steingrunnen?

Langt der ute i de farlige sjøgrunnene ved Steingrunnen i syd holder havgudinnen Ran til!? Alle kjenner til gudene Tor og Odin fra norrøn mytologi. På samme tid regjerte havguden Ægir. Ægir hersket over havet. Han var gift med havgudinnen Ran. Hun fanget døende fiskere og sjøfolk i sitt garn, sier historien. Og ingen plass var bedre for henne enn på Ranhausen, en farlig sjøgrunne i den ytterste skjærgården utfor Bamblekysten her.

Les mer om henne i boka Bamblefiskerne – utgitt 2009. Kan kjøpes.

9. Såsteinsundet – skulpturen på Såstein

Øybesitter Ringnes sin kvinneskulptur sees sittende på svaberget på Såstein – som en fjordens iaktager på nordsiden av øya. Figuren er i 200 % størrelse av normalen og sommerkledd. Kunstverket – skulpturen – er utført av den engelske kunstneren Sean Henry. Tittelen på skulpturen er: Seated women – Lotte.

10. Tonerleia

Tonerleia har navn fra øya Toner – midt på Bamblekysten. Øyas form og høyde gjør den til et landemerke. Øst for Toner ligger Skarveset-vraket. Funnet i 1974, et britisk handelsskip fra tidlig 1600 tallet. Det er fredet.

11. Stedsnavn med betydning i Såsteinsundet

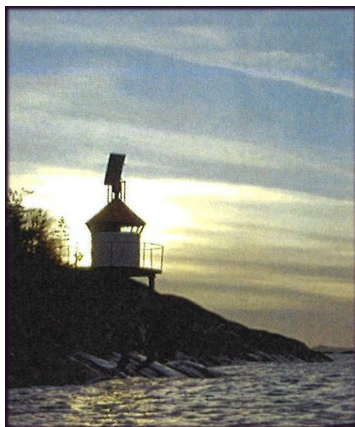
I Såsteinsundet er det flere historier knyttet til stedsnavn. Fantebukta – brukat av fanter og bostedsløse båtfolk – ligger på Såsteins nordvestside På øyas sydvestre side, der det er mange smale sund, finner du den gamle lokale plassen «kafeen eller kokeplassen», der yrkesfiskere samlet seg i eldre tider. Dit rodde de inn og samtalte om dagens fangst, da uværet kom. De delte sine gleder og sorger, mens tina ble tatt fram. Da ble det både kaffetår, egg, syltetøy, sukker og kanskje noe brød. Av og til la de krabber og småhummer på bålet.

Halvorsodden og Nordkapp på sundets nordside. En kan jo undres over Nordkapp – kan det være Nordre kapern? – en kapringsplass?

12. Mejulen og Lille Atlanteren

Mejulen Fyr ble opprettet 1897. Syd-vest for Mejulen er det et strekke som heter «Lilleatlanteren» – et hissig og urolig farvann. Og følg med på det skumle skjæret mellom Mejulen og Kråka – Presteskjæret.

Presteskjæret kan komme av at det i urolig vær dannes et skumbelte som en preste-krage der? Og da legger båten ut på «Lilleatlanteren»– en lite, men urolig havstrekke.

13. Tonerleia (ref. nr.10)

14. Tonerhavna

Den eldre Tonerbebyggelsen er noe av det mest stedsidentiske vi har på kysten. Byggene skal være fra 1840–70. Her har det vært mye virksomhet og her er mange historier.

Det sies at havna var tilhold for den dansk-norske marinen, at det har vært vertshus/gjestgiveri her. Det var fiskemottak fram til 1945. Toner fiskeeksportforretning ble startet 1927.

Det er også verdt å merke seg at Toner var Langesund by sin offisielle uthavn fram til 1904.

Byggeskikk: **Skjærgårdscruise - Kortreist lykke på Solkysten**

På øya Toner vil vi også iaktta både vår gamle byggeskikk og ny moderne byggeskikk. Vi tenker på selve Toner bebyggelsen i syd og det nye fritidsanlegget lengre i nord - øst på øya.

15. Skarveset - Langholmen

Hytta på Langholmen ble omtalt for noe år siden. Hytteanlegget har vært med i serien «Eventyrlig oppussing»

16. Danholmen fyr

Den ble opprettet i 1899. – med en årlig avgift til grunneier på kroner 3.

17. I leia utfor Hafsund- mot Eksefjorden – innsyn til Trosbyfjorden

Det er nå anlagt en rekke aktiviteter i Trosbyfjorden – Havparadiset, Trosby supern, Sjøterrassen, Trosby Sag, Trosby motorveksted. Kjønnøya camping og i nord er Brevikstranda camping. Bamble golfarena ligger ved Kjørstad. Det er sykkelruter via Vallevegen og kyststien går hele veien langs kysten.

Hafsund-huset ligger som et landemerke og Stråholmen sin unike form og bebyggelse sees i syd. Stråholmfolket søkte ofte inn til Hafsund i ærender. Beboelsen der ute tok slutt i ca. 1955.

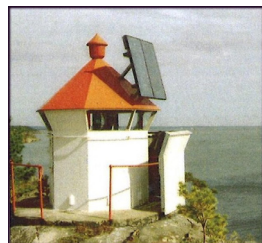
18. Eksefjorden

Eksefjorden kan være et barskt havstykke. Her tangerer Bamble og Kragerø sine kommunegrenser. Her fangstes sjøkreps og skalldyr.

19. Vittenskjul og Vitten mynt

Vittenskjul lykt ble opprettet 1898. Og hva gjemmer seg i navnet? Noen sier Hvittingskjul, men på draft står det Vittenskjul. Har det skjult seg noe her? Eller har øya skjult eller skygget for noe?

I søken etter forklaringer kommer det fram at Vitten var tysk sølvmynt fra andre halvdel av 1300 tallet. Tør vi tenke på Størtebecker og hans likemann når vi tenker på Vittenskjul?

20. Trolldalen – anlegg fra 2. verdenskrig

Tyskerne bygde et stort anlegg under krigen. Krigsminnet er delvis intakt med kanonstillinger og bør oppsøkes. Kyststien går ned for området. Det går stier fra Valle og fra Trosbyfjorden.

21. Valle

Inn mot Valle sees Bredsand og Kullvika i nord. Eldre bosetting. I tidligere tider med fiske og noe gårdsdrift som leveveg. Det er rester av gruvedrift der.

I syd – vest og vest ligger Vågøy østre og Vestre.

Vågøy – bygdeborg, vikingetross og båt

Vågøy vestre innehar store historiske verdier. Her er det bygdeborg-
forsvarsområde fra gamle tider på toppen. I bukta nedenfor ble det gjort funn av vidjetross fra vikingetiden, år ca 950. Og i 2018 ble det gjort funn av båtrester fra 1400-tallet. Innenfor Vågøy ligger Valle med mange aktiviteter som en destinasjon. Valle må ha vært befolket i lange tider. Valle er nå et handel, fiskeri, båt og ferisesenter.

22. Fossingfjorden

Se innover. Det er en relativt dyp terskelfjord. De store terrengvariasjonene er markerte og ulikt hva som oftest kan forbindes med milde, lave kystsoner.

Tilknytningen til Kragerø er tydeligere.

Del 2:

Valle – Trosbyfjorden – Melbyfjorden – Såsteinsundet – Åby – Langesund

23. Valle

Turen går ut fjorden med Jomfruland Nasjonalpark ytterst i skjærgården.

Skjærgårdsparken

Skjærgårdsparkene omfatter store deler av holmer og øyer og noe landområder i hver kommune. Staten har gjort avtaler med grunneiere om at store områder sikres evigvarende til friluftslivet. Her er søppelordninger og ilandstigningsbrygger. Bamble har 14 slike parker.

24. Eksefjorden - sagnet om brudfølgets tragiske skjebne

Regionskirken før i tida var Olavskirken inn for Åbyfjorden. Skulle kystfolket til kirken var sjøvegen ofte den raskeste og beste.

Sagnet sier at et brudefølge på veg fra Olavskirken kom i hardt vær på Eksefjorden. Sagnet ble først publisert i lokalavisen Porsgrunns Dagblad den 10.1.1953, men alt tyder på at historien er svært gammel.

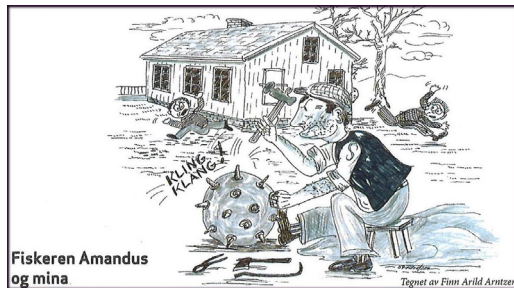
Vi viser for øvrig til boka «Bamblefiskerne» fra 2009 som har omhandlet det. Sagnet sier at brudefølget i båt gikk ned i et forrykende uvær, ved et skjær på fjorden. Skjæret heter i dag Brudeskjær. Døde folk skal ha drevet i land og gitt navn flere steder, så som Klokketangen – der drev klokkeren i land. I Prestvika drev presten i land og masta – ja, den landet på Masteskjær.

25. Hafsundssundet

I boka Bamblefiskerne beskrives at område på begge sider av sundet ble befolket opp i en tid da fiskeriene var hovedinntekten. Område ble et Sør Norsk fiskevær i en periode fra tidlig 1900 fram mot vår tid. Det har vært ualminnelig aktivitet der.

Hele fire fiskemottak, flere kolonier var i drift og lengre inn var det skole. Et interessant fenomen er jo at fiskemottakene beskrev seg som fiskeeksport forretninger.

Det var i en kort periode et saltverk i regi av danskekongen i bukta nord for Hafsund Gård.

26. Havparadiset.

Herfra kan du vandre inn til kyststi og sykkelsti, eller til fergekai ved Trosby. Der finner du også trosby supern.

Rett forut i nord heter det Kaperåsen og Kapersundet . Det kan jo tyde på skumle historier. Havparadiset har egne ekspedisjoner og arrangementer. Her kan man også overnatte.

27. Sjøterrassen

Båten legger til i Trosbyfjordens vestsida.

Yndet badeområde, lett tilgjengelig, gode tur stier/ kyststier til Valle og til Trosby. Sykkelveger mot Kragerø og Langesund.

Sjøterrassen kan benyttes som base for turer til Trolldalen militæranlegg, til «kruttkjeller» i Sekkekilen eller som opplevelsesturer til Klokkersundet.

28. Trosby brygge

Her er en tett på Trosby Supern med alle sine tilbud, tett på kyststien, tett på sykkelruter, og nærmest golfbanen.

For kano- og kajakkpadlere er Trosbyfjorden et perfekt utgangspunkt.

29. Ut fra Hafsund – mot Åby

Hafsund-huset ligger som et landemerke og Stråholmen sin unike form og bebyggelse sees i syd. Stråholmfolket søkte ofte inn til Hafsund i ærender. Beboelsen der ute tok slutt i ca. 1955. Man kan velge å gå mellom Danholmen og Toner, – videre mot Kråkas nordside.

På øya Toner vil vi også iaktta både vår gamle byggeskikk og ny moderne byggeskikk.

30. Melbyfjorden –Brevikstrand

På Melbyfjorden er en om lag midtveis på kysten.

Rakkestadstranda er nå et regionalt friområde. Kritthvit sandstrand. Mulig å kjøpte boligtomter i åsen bak.

I nord sees Brevikstrand – ei grend med mye aktiviteter. To campinger, marinaer og muligheter for etableringer.

31. Hagedyrker Brønsted

Her har det blitt fraktet ut isblokker med skuter til byer i Europa. Her har det også vært gruver og sandtak. Og her bodde Hans Brønsted. I 1738 skal han anlagt eplehage på Sauherad prestegård, som en av de første. Hans tittel har variert fra Urtegaardsmann til hagedyrker.

Det hevdes at han innførte hagestellet i vårt distrikt.

32. Prisgrunnbukta

Her har det skjedd mye.

Et eller flere dramatiske havarier har endt med at buktas syd – øst for Prisgrunn heter Daumannsbukta. Vi vet om et forlis på holmen Norsholmen syd for øya Kråka.

I baklandet i Daumannsbukta og Stangodden og på øya Mejulen sees bronsealder gravrøyser. På selve Prisgrunn ble nikkell fra Nystein gruver, langt inne i Bamble, fraktet på taubane.

Skjærgårdscruise - Kortreist lykke på Solkysten

Her sees rester av taubaneanlegget, tårnet, utskipningshavn og bygningsrester. Det skjedde i perioden rundt 1. Verdenskrig. Vel verdt en tur. Og kyststien går der.

Øst for Prisgrunn ligger Ivarsand, et av Grenlands flotteste badeområder. I samarbeid med Staten er det brukt betydelige midler for å vinne tilbake stranda og å legge til rette for allmenn friluftsliv.

Såsteinsundet – Stangodden – mot Åby

Øybesitter Ringnes sin kvinneskulptur sees sittende på svaberget på Såstein – som en fjordens iaktager på nordsiden av øya. Figuren er i 200 % størrelse av normalen og sommerkledd. Kunstverket – skulpturen – er utført av den engelske kunstneren Sean Henry. Tittelen på skulpturen er: Seated women – Lotte.

33. Åbyfjorden –Elvik – Hyvik

Båten går inn på vestsiden av fjorden. Elvik Gård sees i vest. Her har det blitt skipet ut isblokker til utlandet. Her kan en se store murer fra isdammene. Nord for Elvik gård ligger Linneheia med kulturminner på toppen.

34. Linerle - konturen

Og i Linnerenna – sundet nedfor heia. Rett nord for hytta der, er den oppned, størrelse i 1 ½ meters lengde av en linerle-fugl i fjellet. Konturene viser en slående likhet. Konturen må sees!

35. Kvernhalzen –Hyvik, Størtebeckers skatt?

Her ble det gjort funn av et middelalderskip stadfestet til år 1200–1350, altså rett før Svartedauen og rett etter vikingetid.

I Helge Olands hefte om den kjente tyske sjørøveren Størtebecker – som er bekreftet å ha seilt i våre farvann, antydes det at han har en nedgravd skatt her i området.

Det er for øvrig gjort funn av mynt fra den tidsalderen (ca. 1350) i området.

36. Sildetangen

Inn mot Sildetangen sees Åstadheia på vestsiden. Der er flotte gamle isdamsanlegg. Kyststien går over der og videre mot Åby.

Her kan vandrere – syklistar velge sine ruter øst eller vestover.

Obs. Ganske tunge bakker i begynnelsen.

Sildetangen har sitt navn fra ja, akkurat sild. Storsilda har alltid hatt for vane å komme inn mot Åby. Store mengder har vært fangstet opp gjennom tidene med landnot (va – som det heter her).

37. ÅBY

Åby har vært en makt og myndighetssenter gjennom flere århundrer, kanskje så langt tilbake som etter Svartedauen, 1349. Og var kommunesenter i gamle Bamble kommune fram til 1964.

Åby ble i sin tid stengt ned av Kongen i Danmark–Norge fordi stedet var i ferd med å bli en alvorlig konkurrent for handelstedene i Skien og Kragerø. Det ble gitt med Kongelig forordning av 6.9.1629

Det har vært tollsted ved elvemunningen.

Åby var likevel et markert knutepunkt langs den Sørlandske hovedveg og ble et maktsenter i lang tid.

llandstigning

Den offisielle kyststien går på åsdraget oppe i heia. Kanopadlere har kommet fram til et kanoeldorado. Sykkelturister kan reise mot Langesund, Olavskirken (Skeidi kirke med kuturminnepark), Rugtvedt, Stathelle eller Kragerø.

38. Åby – Hvalvika- Rognsfjorden

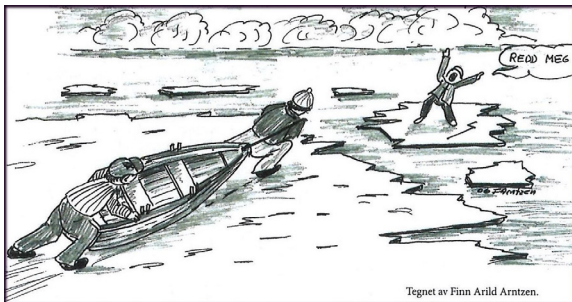
Reisen videre går via Hvalvika og etterhvert skal vi over den beryktede Rognsfjorden.

Det sies med en humoristisk snert at: «Da nordmennene emigrerte til Statene ved hundreårsskiftet på 18–1900 – tallet så ble det sagt at «Bare en kom over Rognsfjorden – så er det verste gjort» ...

39. Dampbåten «Bien»

Det viser seg at den fergen du sitter i nå ikke er den første på denne strekningen.

Vi er kjent med at det på 1870- tallet gikk ferge fra kystbyene i Grenland til og fra Åbyelven. Fergen het «Bien». Direksjonen/styret satt i Brevik. Trolig må fergeruta sees i sammenheng med oppstart av betydelige gruvedriftssområder i Vest Bamble og tilførsel av mannskaper og utstyr der.

40. Fløtning av tømmer

Ved Åbyelvens utløp sees også Åbyelvens fellesfløtnings fløtningshytte på østsiden. Rett ned for stedet Arnes Plass. Her oppholdt fløterne seg. Her ble tømmeret hentet ut etter å ha blitt fløtet ned Åbyelva fra gårdene innenfor.

41. Åbyfjorden

Åbyfjorden må ha vært en særs gammelt utskipningsområde. Inntil nå er to middelalderskip funnet. Begge fra 1200–1300-tallet. Åby ladested var i drift på 1500-tallet viser svenske innrapporteringer.

42. Om Marikoven og om sjøveien til Olavskirken

På Skokleøyas vestsida heter det Marikoven. Det kan tyde på at den katolske kirken har latt oppføre sælebygg/ herberge i forbindelse med pilegrimsreiser i Norge. Kan stedet ha hatt forbindelse med Olavskirken bygd opp nord for fjorden i perioden før 1150? Kirken ble viet til Olav den hellige.

Skjærgårdscruise - Kortreist lykke på Solkysten

Den skal ha blitt innviet den 4.10.???, uten helt kjent årstall. Det er ruiner i dag da en del av steinkirken ble nyttet til den nye kirken ved siden av. Men sakristiet er intakt og åpent for besøkende.

Kirkesundet

Den sentrale sundet inn til Vinje og Trolldalen heter Kirkesundet. Her seilte kystfolket til kirken.

43. Om flyktningstransport under 2. Verdenskrig.

Det foregikk farlige transporter av flyktninger til Sverige med utgangspunkt i Åbyfjorden i 2. Verdenskrig. De ble fraktet over av fiskeskøyter. Oppdragene var kritiske med fare for livet. Det er ulike kilder og beretninger om dette.

44. Garnvinna på Skokleøya og på Hydrostranda

På Skokleøyas nordside står det en garnvinne. Konstruksjonen har til hensikt å tørke garn for yrkesfiskerne. Det står også en i Hydrostranda og en reetablert vinne på Langøya.

Vinna på Skokleøya har vært i bruk helt til det siste.

I tidligere tider var det vinner langs hele kysten. Det var et utstrakt fiske med bunn garn, nøter, makrellgarn og annet som trengte tørk.

45. Hvalvika

Ei lita grend med eldre og reetablerte fiskerhus og buer.

Olavskirken ligger rett opp i dalen i nord. Og vest for kirken finner vi bygdeborgen Storås og vardeåsen «Valås», -Valås - på folkemunne, var et viktig siktemerke for fiskerne slik at de kunne finne sine beste fiskeplasser ute på kysten, så viktig var den at den også ble kalt «Matås».

46. Sundet Svana

Sundet som går ut fra Hvalvika heter Svana.

Svana har navnet etter en kontur i fjellet utfor den gamle boplassen Fatop, rett syd for ei eik sees en sort markert svane i en to meters høyde i et gult fjell. Må sees.

47.

Rognsfjorden mot Langesund

Langesund fiskefestival.

Det sies at festivalen er en av de mest anerkjente fiskekonkurransene i landet. Det er internasjonal deltakelse.

Sjøområde har en unik artsrikkdom. Vi ser av liste fra 2019 at det er registrert hele 45 arter som er innveid. Her er det ikke den totale mengden, men antall arter som teller. Alle typer teller.

Vi ser av listen at det er innveid fisk som for eksempel gapeflyndre på 368 gram og kveite – helleflyndre på 102,5 kilo, fløyfisk på 130 gram og brosmø på 12,8 kilo.

Rett utfor Langesund gjør Norskerenna en bue inn slik at det er store dyp nær kysten.

Områdene her var tidlig med i forsøksfiske etter reker. Det skjedde inn for Langesund for om lag 120 år siden. Reketråling er en av hovedfiskeriene nå.

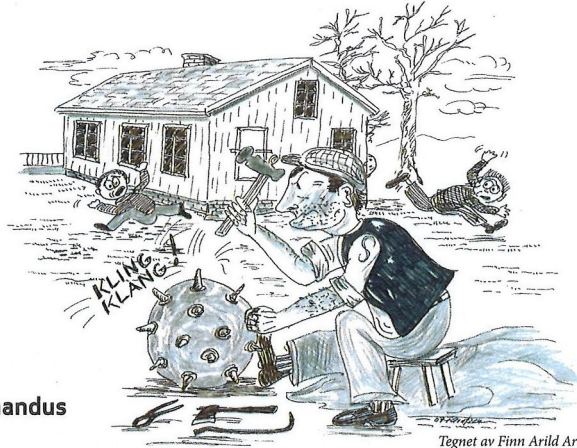
Og inn sundet. merk:

Langesund er kjent som festivalbyen og arrangerer bla. den tradisjonelle og internasjonale shantyfestivalen hver sommer. Shantylene er som bygd for byen og for dens eksistens.

Sjøfartsbyen

Sjøfartsbyen er kjent for sin unike trehusbebyggelsen og pølebrygger. Fergeselskapet Fjordline kjører hver dag inn sundet for å returnere til Hirtshals.

Fra Langesund kan du starte turen via Grenland og oppover Telemark.

Fiskeren Amandus og mina

Tegnet av Finn Arild Arntzen.

I en lengre artikkel med illustrasjon av selveste Hammarlund, skriver A. St. Langeland i Dagbladet 19. August 1950 "Til Minne om Amandus". Artikkelforfatteren hadde gjennom sine hyttebesøk i Trosbyfjorden blitt kjent med Amandus. Han visste at Amandus hamstret inn det meste han fant i fjæra, og nevner i artikkelen et spesielt funn:

"Det var forresten nær ved at krigen skulle blåst ham bort. En høstdag da han lå ute i øygarden, gikk han i land på øya mi og ruslet rundt ut i Berggyltbukta. Der så han en tingest som var rundere og rarere enn alle rullesteinene omkring. Han tok den opp, kikket på alle kanter - dette var underlig, det var noe han måtte ta med hjem å fundere på. Han ga seg til å bære den tvers over øya, men den var tung, og så rullet han det framover og fikk til slutt lempet den opp i skjekta. Hjemme på Kjøya fikk han den på land og tok fatt på en inngående granskning. Han kjente på den, klemte og banket, skrapte og vred, og siden fant han en tang og begynte å skru. Dette var en flere dagers oppgave, for Amandus var bambling, og allting tar tid i Bamble. Så en dag han satt på hella og banket og skrudde, fikk noen naboer se hva han drev med. De visste at det var nytteløst å advare Amandus, men varslet lensmannen, og noen timer etter måtte Amandus motvillig gi fra seg sin morsomme mine."

Tegnet av Finn Arild Arntzen.

Redning fra isflak

Bjarne Knutsen fra Sundby ved Langesund hadde gått ut på isen fra Sandvika. Det var 1. april, og årstallet var trolig 1941. Isen begynte å brekke, og han hoppet fra stykke til stykke, men klarte ikke å komme inn på trygg is. Kvelden kom, og Anders Elvik skulle til fjøset for å se til ei ku som skulle kalve, da han hørte rop om hjelp langt i det fjerne. Anders sprang på isen fra gården Elvik og inn til Hvalvika, der han fortalte hva han hadde hørt. Det ble ringt til Hans Hvalvik, naboen i nord, og han svarte at "er dette aprilsnarr så nåde dere".

Hans Hvalvik, Henry Hvalvik og sønnene Harry og Kåre tok en pram mellom seg, og dro den på isen ut til Havneskjæra utenfor Hydrostranda, til åpent vann. Det var sent på kvelden, nesten midnatt, og de rodde ut mot Såstein og mot ropene. Det var måneklart, og omtrent ved Hvittinghausen fikk karene se en mann stående på et isflak, kanskje på 20 kvadratmeter. Han ble tatt om bord i prammen og rodd til Hydrostranda. Han ble spurt om han ville være med inn til Hvalvika for å få noe mat etter en hel dag på et isflak, men han svarte:

Jeg vil hjem til mor!

Han la på sprang inn Rogn, Mollekleiv, Fjellstad og hjem!

Etter oppfordring fra hovedgrunneier Hege Holm Aastad har kunstner Vivi Jensen Askeland – hytteeier på Sildetangen utarbeidet et maleri. Det preger dette heftets forside. Maleriet kan sees på Sildetangen brygge som har anløp av Skjærgårds cruiset. Vi takker for ide og initiativ.

I heftet er det inntatt flere foto og illustrasjoner. Foto vedrørende RS 2 – Langesund Fyr, Mejulen Fyr, Danholmen Fyr og Vittenskjul fyr er hentet fra Boka «Bamblefiskerne – deres liv og virke» utgitt 2007 – Boka kan kjøpes ved henvendelse til Åsmund Vinje.

Illustrasjoner: Er hentet fra boka «Bamblefiskerne - deres liv og virke» og er utført av Henry Hvalvik og Finn Arild Arntsen. «Klaus Størtebecker» er et hefte som kan kjøpes. Forfatter er Helge Oland.

Sommerruten 2020 og Bamble Turlag

Vi håper alle finner seg til rette, at turen gir innhold og opplevelser. En av grunnene til valg av anløpssteder er at dere skal kunne bruke Bamblekysten. Bamble Turlag og velvillige grunneiere har bidratt til etableringen av kyststi fra Stathelle og videre langs kysten mot Kragerø.

Turlaget opparbeider og vedlikeholder det lange stinettet. Uten foreningens vilje og oppofrelse ville vi ikke kunne vise dere en så vidt attraktiv sti og kyst. Stien går gjennom særs interessante geologiske formasjoner, gjennom og forbi eldre og nyere kulturminner, tangerer sykkelveger, oppholdsplasser og utsiktspunkter.

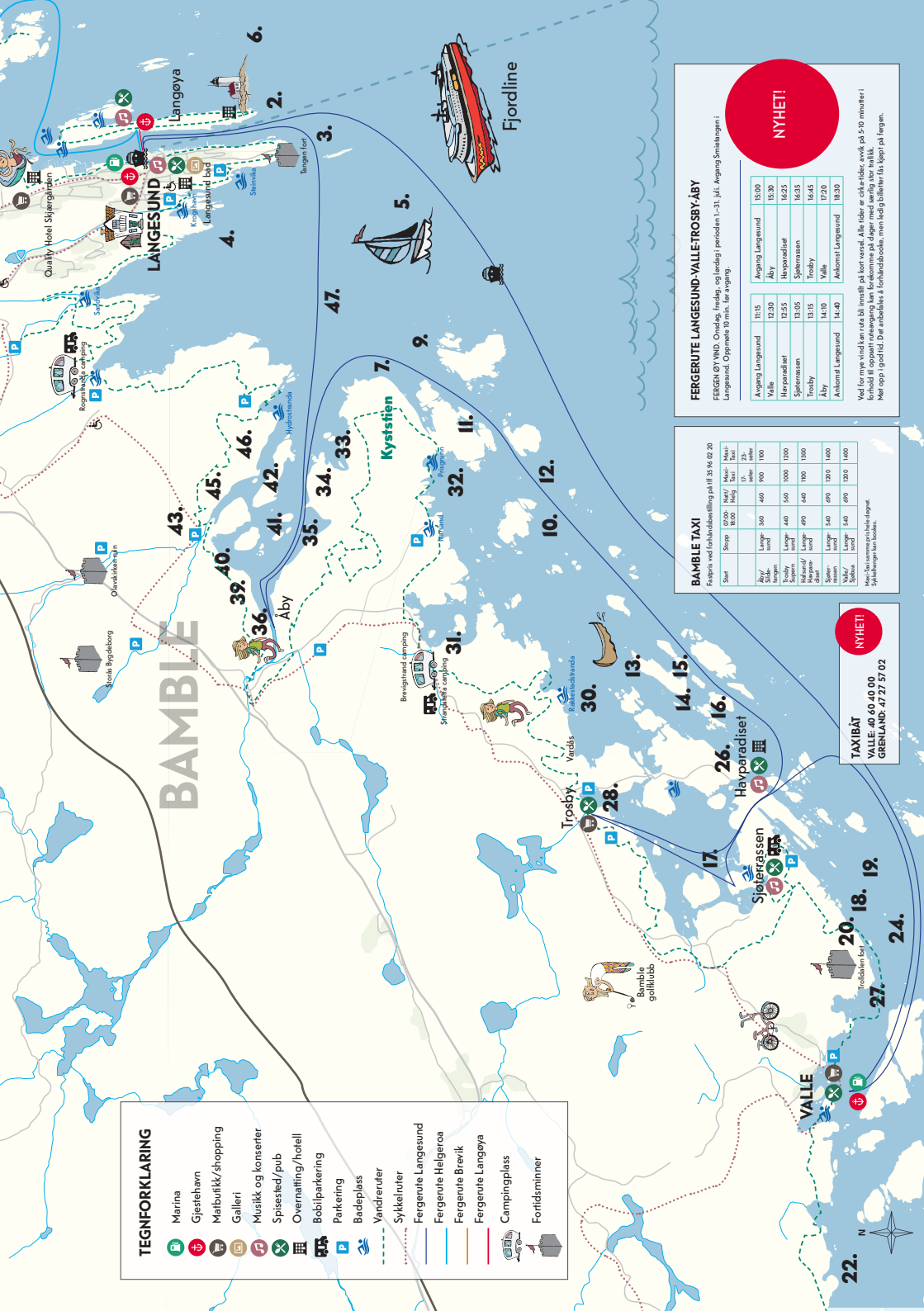
Båtreisen er slik anlagt at anløpene legger til rette for at folk kan gå av, vandre tilbake, vandre videre, eller fortsette til avtalt nytt anløp. For at stiene vedlikeholdes og utvikles er det slik at Turlaget legger ned mye arbeid i opparbeiding av klopper, gangbaner, merking og lignende.

Dere oppfordres til å støtte arbeidene til det frivillige laget ved 30 kroner til VIPPS nr. 108394 (Bamble turlag)

TEGNFORKLARING

- Marina
- Gjesteham
- Matbutikk/shopping
- Galleri
- Spisested/pub
- Overnattig/hotell
- Bobilparkering
- Parkering
- Badeplass
- Vandruter
- Sykkeltur
- Fergeneut Langesund
- Fergeneut Hjelgeroa
- Fergeneut Brevik
- Fergeneut Langøya
- Campingplass
- Fortidsminner

BAMBLE

FERGERUTE LANGESUND-VALLE-TROSSBY-ÅBY

FERGERUTE ØYND. Onsdag, fredag, og lørdag i perioden 1-31. (juli - Avgang Smølnungen i Langesund. Oppgjørte for min. tur avgang.)

	Avgang Langesund	Avgang Langesund
Valle	12:30	15:30
Hjelgeroa	12:55	16:25
Spiterassen	13:05	16:35
Trossby	13:15	16:45
Åby	14:10	17:20
Ankomst Langesund	14:40	18:30

Vad for mye vind kan sea bli innsett på kort varsel. Alle tidene er omløps-tid, avsett på 5-10 minutter i tillegg til fergetid. Der anbefales å forhåndsbestille, men det går fint å kjøpe på fergeen.

BAMBLE TAXI

Fergerute ved forhåndsbestilling på tlf. 32 94 02 20

Start	Stopp	10:00	Middag	Middag	Middag	Middag	Middag	Middag	Middag
Åby/ Hjelgeroa	Langesund	500	400	600	1000	1000	1000	1000	1000
Trossby/ Hjelgeroa	Langesund	400	500	600	1000	1000	1000	1000	1000
Spiterassen/ Hjelgeroa	Langesund	400	600	1000	1000	1000	1000	1000	1000
Spiterassen/ Hjelgeroa	Langesund	400	600	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Middagstaxi sammenhengende fergerute. Sykkelferger kan bestilles.

TAXIBÅT

VALLE - 49 49 00
GRENLAND - 47 27 57 02

